

HİBRİD ÇALIŞMA İLE ISITMA VE SICAK SU KULLANIM SİSTEMİ

Adnan GÜLBAL

18.02.2020

BURSA ÇİMENTO
FABRİKASI A.Ş.

Amaç:

Mevcut Merkezi Sistem Kömürlü Buhar Kazanı ile yapılan ısınma ve sıcak su sistemi yerine lokal ve farklı sistemler kullanılarak hibrid yapıda ısınma ve sıcak su sistemi kurulması.

2003

REKÜPERATÖR

Kömürlü
Kazan yerine
Rekuperatör
yapıldı

Klinker soğutma atık ısısından (160 °C – 5 Bar) buhar üretilip ısıtma ve sıcak su kullanımı için rekuperatör devreye alındı.

Kömürlü kazan yedek olarak tutuldu, sadece proses duruşlarında çalıştırıldı.

2013

WHR TESİSİ

Proses atık ısısından
elektrik
enerjisi üretim
tesisi yapıldı

Proses atık ısısından buhar elde edilip elektrik enerjisi yatırımı fizibil olduğu için WHR Tesisi devreye alındı.

Rekuperatör iptal edilip kömürlü kazan tekrar devreye alındı.

2016

HİBRİD
ÇALIŞMA İLE
ISITMA VE
SICAK SU
SİSTEMİ

Hibrid çalışma ile ısıtma ve sıcak su kullanım sistemi devreye alındı.

Kömürlü kazan tamamen terk edildi.

Fabrika dahilindeki binalar, sosyal tesisler, yemekhane ve lojmanların ısıtma ve sıcak su kullanımı için mevcut kömürlü kazan dairesinde 150-160 derece, 5 bar olarak üretilen buhar bu bölgelere uzaklığına göre buhar veya sıcak su olarak gönderilmekteydi.

Ancak mevcut sistem (kömür kazanı, buhar hatları ve donanımları) eski ve kayıplar oluşmasından dolayı verimsizdi.

Bu amaçla, mevcut sistem yerine son teknolojiye uygun, verimli ve fabrikamızdaki atık ısı kaynaklarını da içeren bir sistem oluşturulması için fizibilite ve alternatif çözümler için çalışmalar yapılmıştır.

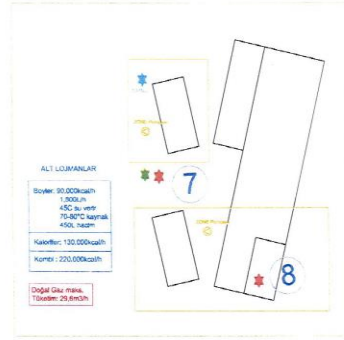
Bu alternatifler:

- 1- Mevcut kömürlü kazan yerine son teknoloji kömür kazanı kurulması,
- 2- Mevcut kömürlü kazan yerine doğalgaz yakıtlı kazan kurulması,
- 3- Isınma ve sıcak su tüketim bölgelerinde (6 bölge), doğalgaz yakıtlı yoğunlaşmalı kaskat kazan, ısı pompaları, ve kompresör dairesi atık ısı kullanımından oluşan hibrid sistem kurulması.

Projelendirme için konusunda uzman bir firma ile çalışılmış, alternatiflerin değerlendirilmesi sonucu merkezi sistem yerine 6 ayrı bölgedeki tüketim yerlerinde hibrid bir sistem kurulması kararı alınmıştır.

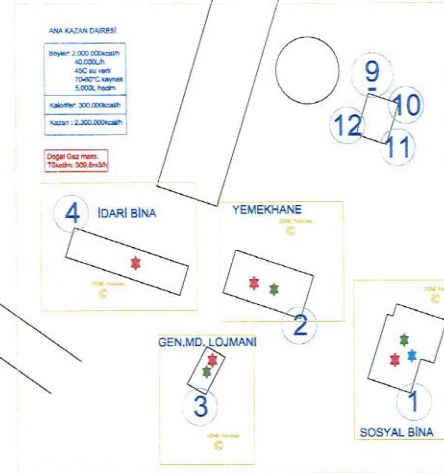
1. GRUP

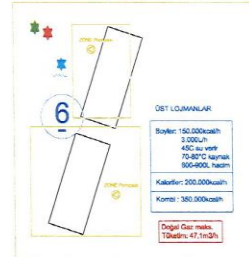
İŞLETME BİNASI
ISITMA KOMPRESÖR
ISI GERİ KAZANIM
İLE YAPILMAKTADIR.

5

2. GRUP

3. GRUP

Açıklamalar

- 1- Sosyal Bina
- 2- Yemekhane
- 3- Gen.Md. Lojmanı
- 4- İdari Bina
- 5- İşletme Binası
- 6- Üst Lojmanlar
- 7- Alt Lojmanlar
- 8- Ambar
- 9- Kazan Dairesi (kömür)
- 10- Sıcak su kazanı (yeni)
- 11- Isı geri kazanım deposu
- 12- Gaz motorlu kompresör grubu

— Sıcak su hatları güzergahı

- ★ Sıcak su Kullanım
- ★ Ortam Isıtma
- ★ Güneş enerjisi üreten çatı

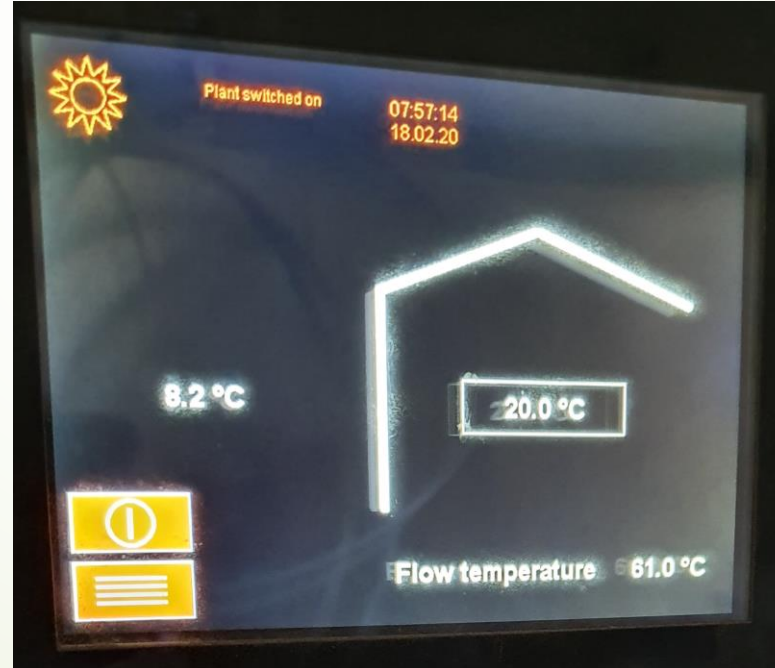

BURSA ÇİMENTO
FABRİKASI A.Ş.

	BİNA ADI	BİNA ALANI	MEVCUT ENERJİ İHTİYACI (ISIL GÜÇ)	SEÇİLEN EKİPMAN KAPASİTELERİ
1.	ALT LOJMAN AMBAR	1350 m ²	186 KW	2X100 KW KAZAN + 100 KW ISI POMPASI
2.	ÜST LOJMAN	2400 m ²	229 KW	2X125 KW KAZAN + 150KW ISI POMPASI
3.	GENEL MÜDÜR LOJMANI	250 m ²	25 KW	35 KW KAZAN
4.	İDARİ BİNA	2000 m ²	189 KW	2X125 KW KAZAN
5.	İŞLETME BİNASI	2175 m ²	190 KW	2X125 KW KAZAN + *350 KW IGK (ISI GERİ KAZANIM)
6.	SOSYAL TESİS+YEMEKHANE	2500 m ²	590 KW	4X150 KW KAZAN + 300KW ISI POMPASI+ * 350 KW IGK (ISI GERİ KAZANIM)

* IGK (Isı geri kazanımı) kış aylarında işletme binası ısıtma sisteminde, diğer aylarda sosyal tesis sıcak su sisteminde kullanılmaktadır.

Sosyal Tesis + Yemekhane Su Kaynaklı Isı Pompası

Sosyal Tesis + Yemekhane Kazanları

Projenin Geliştirilme Nedeni

- 1- Mevcut kazan sisteminin eski ve verimsiz oluşu, çok sık bakım ihtiyacı olması,
- 2- Yanma veriminin düşmesi nedeniyle baca emisyon değerlerinin kontrol edilemez duruma gelmesi,
- 3- Buhar hatlarının eski olması nedeniyle buhar kayıplarının olması,
- 4- Kazan Dairesi işletmesi için 24 saat ehliyetli operatör olması zorunluluğu,
- 5- Bütün bu faktörlerden dolayı yakıt ve işletme maliyetlerinin artması,

Yapılan çalışmalarda mevcut ihtiyaçlar için;

55–70 derece sıcak suya ihtiyaç olduğu bunun için buhar yerine,
yerinde sıcak su üretmenin daha verimli olduğu belirlenmiřtir.

Sistem kapsamında;

2 bölge için havadan suya,

1 bölge için de sudan suya (atık ısı) ısı pompası kullanılması planlanmıştır

Havadan suya ısı pompası COP değeri (ortam sıcaklığı 5 dereceye kadar) 3 olup 55 dereceye kadar sıcak su üretmektedir.

Sudan suya ısı pompası COP değeri 4 olup 65 dereceye kadar sıcak su üretmektedir.

(Fabrikamızdaki sıcak su kaynağı mevcut atık ısı enerji tesisindeki soğutma kulesindeki 22-27 derece arasında olması nedeniyle COP değerinde azalma olmadan stabil bir çalışma gerçekleşmektedir.)

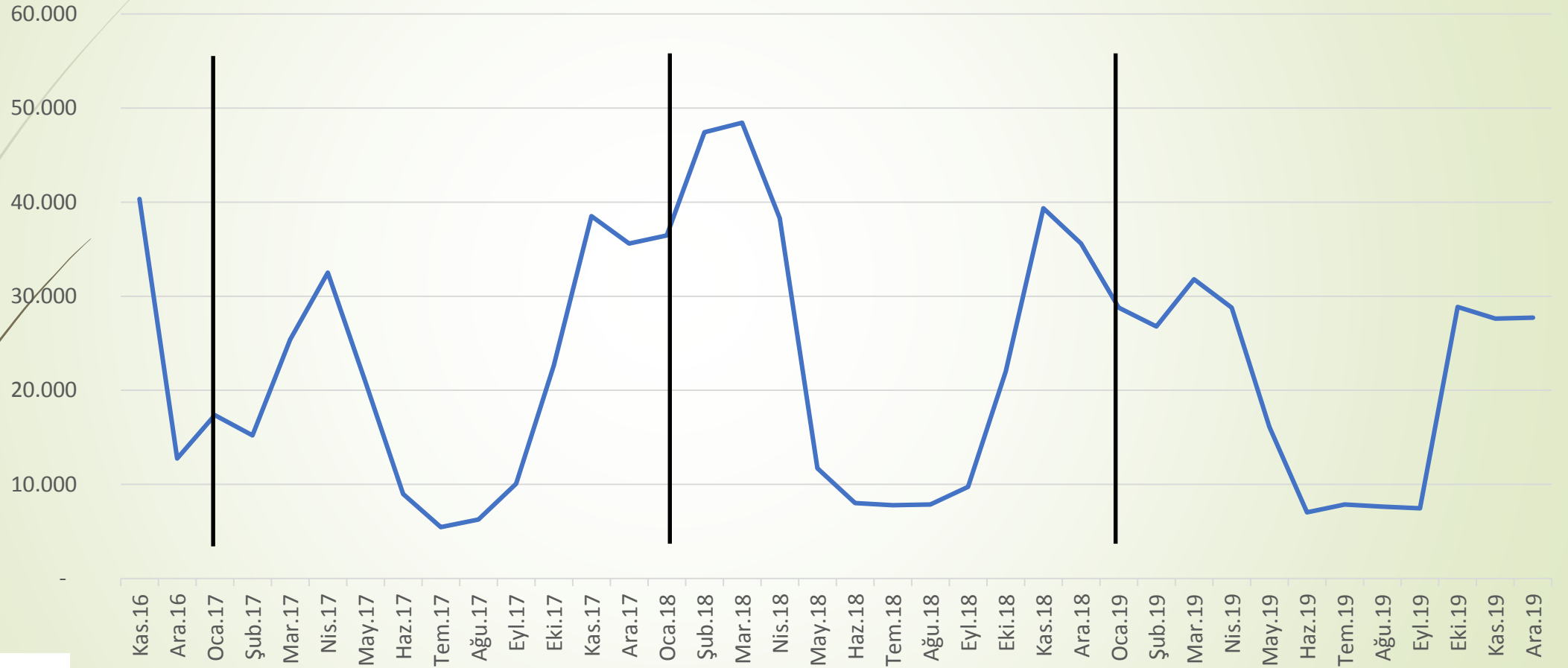
	Isıtma + Sıcak Su Sistemi Elk. Enerjisi Tüketimi (kWh)
Kas.16	40.336
Ara.16	12.757
Oca.17	17.370
Şub.17	15.213
Mar.17	25.395
Nis.17	32.502
May.17	20.872
Haz.17	8.982
Tem.17	5.448
Ağu.17	6.265
Eyl.17	10.068
Eki.17	22.630
Kas.17	38.516
Ara.17	35.601
TOPLAM	291.955

	Isıtma + Sıcak Su Sistemi Elk. Enerjisi Tüketimi (kWh)
Oca.18	36.458
Şub.18	47.431
Mar.18	48.447
Nis.18	38.298
May.18	11.707
Haz.18	8.021
Tem.18	7.773
Ağu.18	7.869
Eyl.18	9.729
Eki.18	22.004
Kas.18	39.347
Ara.18	35.600
TOPLAM	312.684

	Isıtma + Sıcak Su Sistemi Elk. Enerjisi Tüketimi (kWh)
Oca.19	28.780
Şub.19	26.776
Mar.19	31.812
Nis.19	28.792
May.19	16.132
Haz.19	7.026
Tem.19	7.869
Ağu.19	7.639
Eyl.19	7.449
Eki.19	28.866
Kas.19	27.629
Ara.19	27.714
TOPLAM	246.484

Isıtma Sistemi Elektrik Enerjisi Tüketimi

TEŐEKKÜR EDERİZ.

BURSA ÇİMENTO
FABRİKASI A.Ő.